

Heem-info

contact: 040 2016669 of 040 2014310

e-mail: secretaris@weerderheemvalkenswaard.nl

website: www.weerderheemvalkenswaard.nl

Rekeningnummer: NL82RABO0108210324 t.n.v. pennm HKK

Weerderheem is ANBI-vereniging Contributie: € 32.50

Heemkamer: Oranje Nassaustraat 8f, 5554 AG Valkenswaard, 040-2015055.

Open op dinsdag vanaf 20.00 uur en eventueel op afspraak.

Februari
2019

U wilt het bestuur bereiken?

Henk Wessels	voorzitter	De Vlasakker 17	5555 LG	Valkenswaard	040-2014310
Sjef Tooten	secretaris	Franciscusdal 48	5551 CS	Valkenswaard	040-2016669
Wil Mesman	penningmeester	Stakenborgakker 47	5554 GV	Valkenswaard	040-2070363
Loet Visschers	vice-voorzitter	De Lathyrus 22	5552 PJ	Valkenswaard	040-2017453
Jeanne van Bree-Meurkens	bestuurslid	Valkenierstr. 122	5555 JE	Valkenswaard	040-2019018
Erwin van Oorschot	Bestuurslid	Hulstbeemd 29	5551 HP	Valkenswaard	040-8452950
Els Verbeek-Dielis	bestuurslid	Markt 56	5554 CD	Valkenswaard	040-2016313

Lezing dinsdag 19 februari 20.00 uur foyer Carolus

'Wat gebeurde aan boord van de Corma?' door Johan van Hassel

Het verhaal van een sleepschip en zijn bewoners. Over een binnenvaartschip dat gebouwd werd in Wereldoorlog I. Johan van Hassel is genealoog en zelf geboren en opgegroeid op het sleepschip de Corma, dat zijn grootvader in 1917 liet bouwen. Van Hassel vertelt het hele verhaal van de Corma. De Corma is een Kempenaar.

Een Kempenaar is een type sleepschip voor de binnenvaart dat speciaal gebouwd is voor de vaart door de kanalen in de Belgische en Nederlandse Kempen. De maten van de Kempenaar zijn: ca 50 meter lang en 6,60 breed, met ca. 600 ton laadvermogen (de "Corma" was 517 ton). De maten werden bepaald door de afmetingen van de sluisen in het vaargebied.

Opdrachtgever voor de bouw van de Corma was Johannes Cornelis (Jan) van Hassel. Jan is geboren op 9 januari 1890 en groeide op in het gezin van zijn vader Cornelis Hubertus (Kees, geboren 1859) en zijn moeder Maria Visser (geboren 1863). De familie van Hassel behoort tot een schippers-geslacht, dat al voor 1600 bestond uit (hooi)schippers in Waspik. De naam Corma is de afkorting van Cornelis Maria, de ouders van Jan dus.

Huwelijk Johannes Cornelis
van Hassel en Christina Maria
Joosten op 24 mei 1916
(foto website)

Johan vertelt over de bewoners ervan vanaf de oplevering tot de sloop in 1998, en een en ander over het leven aan boord.

Natuurlijk ook over de geschiedenis van de periode dat het schip bestond.

Vervolgens maken we kennis met de geschiedenis van de sleepvaart op de Rijn, maar ook hoe het schip eerst diende voor de evacuatie van bewoners van de Grebbeberg. En hoe het later werd omgebouwd tot landingsvaartuig voor de Duitse aanval op Engeland. Tijdens de Koude Oorlog deed het dienst als drijvende munitieopslagplaats. Wat was daarvan dan de reden?

Voor een schipper was zijn schip zijn woning, zijn werkplaats en zijn oudedagvoorziening. Het schippersberoep speelt zich af in een klein kringetje, geen wonder dat schippers vaak onderling huwden en mede daardoor generaties lang in hetzelfde beroep bleven.

De inleider omlijst de levensloop van het ijzeren schip met de drie generaties Van Hassel van vlees

en bloed die het schip bewoonden. Zoals het verhaal van de enkele-uren-levende vijfling van zijn oom en tante in 1952, en het mediacircus wat ook toen al volgde.

Dat de kindertijd, grotendeels doorgebracht in internaten, niet altijd even gezellig was, laat zich raden.

Was het hele gezin aan boord, dan was ook letterlijk en figuurlijk het huis te klein. De laatste generatie schippers, broers van de inleider, ging dan ook aan wal toen hun kinderen naar school moesten. Daarmee kwam tevens een eind aan 500 jaar schippersfamilie.

Het schip werd gebouwd in 1916/1917 op de werf van H. Boot & zonen in Vrijenban, dat in 1921 deel van Delft werd. (website)

Archeologie

Het zal bekend zijn dat deze werkgroep aan de weg timmert. Zo is onlangs gereageerd op het gemeentelijke plan 'Gebiedsontwikkeling Dommel-land'. De zogenoemde paardenboulevard is er onderdeel van. Dan weten we waarover het gaat. In dat project is geen woord besteed aan de cultuurhistorie. Er wordt zelfs blijk van gegeven dat 'ze' de erfgoedkaart-Valkenswaard, de cultuurhistorische waardenkaart, over het hoofd hebben gezien.

Wat moet je dan als heemkundekring? Eerst opmerken wat er mist (die input hadden we eerder al ruimschoots gegeven) en vragen dat toe te voegen. Geen succes. Dan maar de politieke partijen inseinen en inspreken op de commissievergadering. Dat werkte iets . . . In zoverre dat het plan niet is ondertekend door de raad, maar dat ze er alleen 'kennis van hebben genomen'. De werkgroep blijft waakzaam.

En verder?

Er lopen en komen archeologische onderzoekjes. Eén daarvan is weer zo'n erfgoedradaronderzoek zoals in oktober gedaan is op de Oude Begraafplaats. Later dit jaar is de voormalige kapel en

schuurkerk aan de Kapellerpad in Borkel aan de beurt. Het zal je gemeld worden.

AVKP actueel Nieuwsflits

Extra nieuwsbericht van de Archeologische Vereniging Kempen- en Peelland
AWN afdeling 23

Actievelingen onder vrijwilligers gezocht

Het gaat om oude archeologische, niet uitgewerkte, bijna vergeten, opgravingen. De AWN creëert hiervoor belangrijke nieuwe activiteiten voor vrijwilligers. Er zijn duizenden van zulke 'cold-cases'. Veel te doen dus; ook in Eindhoven.

Deze activiteiten beslaan eigenlijk alle facetten van archeologie, behalve het veldwerk. Er is innige samenwerking nodig tussen vrijwilligers en professionals alsmede een goede taakverdeling.

Vrijwilligers voeren dan de delen uit waarvoor een professioneel archeoloog niet noodzakelijk is. Dat is meer dan aardewerk-scherven passen, plakken en restaureren.

Naast het opzetten van een vondst- en waarnemings-administratie hoort daar ook digitalisering van veldtekeningen bij.

Tenslotte mag het verzamelen van relevante informatie uit externe bronnen zoals archieven (bureau-onderzoek) niet vergeten worden. Voilà . . . iets voor u toch!

De meerwaarde van de professionals zit 'm in de kennis en ervaring van determineren, dateren en interpreteren van grondsporen, et cetera. Samen komen we er wel uit.

We moeten wel voldoende mensen bijeenkrijgen die hieraan mee willen werken.

Ben je bedreven in digitale technieken of wil je hier bedreven in worden, of wil je dit anderen leren?

Meld je dan aan bij

Peter Seinen via awnafdeling23@gmail.com

Je kunt ook je licht komen opsteken bij de werkgroep archeologie die elke vierde dinsdag van de maand bijeenkomt op de heemkamer in Carolus.

Cultuurraad

Binnenkort komt de gemeente met een nieuwe cultuurnota.

In het kader van uitwisseling van activiteiten, participatie en continuïteit heeft B&W een Cultuurraad in het leven geroepen.

Deze raad ziet om naar wat in Valkenswaard gebeurt, stoeit over nieuwe ideeën en raadpleegt functionerende organisaties/vereniging.

Ze heeft tot ons geluk ook begrepen dat Weerderheem een vereniging is met veel kennis en betrokkenheid bij het sociaal-maatschappelijk en cultuurhistorisch leven in ons dorp, en nodigde ons uit voor 'inbreng'. Daar moesten we uiteraard 'bij zijn'. Dus hebben we aangegeven waarin wij zoal excelleren. En dat we 'breed' acteren.

Voor het nu begint te 'stinken' kan het bestuur je mededelen dat we onze inbreng nadrukkelijk hebben gedaan. Het is afwachten hoe het in de cultuurnota uitpakt.

Contributie 2019

De penningmeester reageert al redelijk opgewekt als hij naar de binnengekomen lidmaatschapsgelden voor 2019 kijkt.

Dank daarvoor.

De leden die niet aan hun lidmaatschapsverplichting hebben voldaan, hebben tot 1 maart de tijd.

Het mag ook ietsje meer zijn . . . (animatie)

De vereniging vraagt de leden een jaarlijkse bijdrage van € 32.50.

Overmaken naar Reknr: NL82 RABO 0108 2103 24 tnv pennm. Weerderheem.

En nu op de genealogietoer . . .

Genealogische ontmoetingsdag

De jaarlijkse genealogiebeurs is op zaterdag 16 maart 2019. Van 10.00 tot 17.00 uur wisselen we gegevens uit met elkaar en de bezoekers. Dat gebeurt in OntmoetingsCentrum De Kentings.

Organisatie: Heemkundige 'buur'kringen en Familiekunde Limburg.

Adres op 16 maart: De Kentings 18, 3910 Pelt (Neerpelt - Boseind).

Men treft er nagenoeg alle Heemkundige Kringen van de streek. De toegang is gratis. Er is een ruime parking bij de kerk. En er is wifi.

Gens Nostra is vernieuwd

Met uitgave 1 van 2019 verschijnt het genealogieblad Gens Nostra in een nieuw jasje. Bovendien wordt 'Het Heraldisch Tijdschrift' als middenkatern toegevoegd aan Gens Nostra. Beide in de nieuwe huisstijl.

Ook de verschijningsfrequentie van beide wordt gelijkgetrokken: zesmaal per jaar. Doel is om 'n breder publiek te bereiken! De redacties blijven hun werk zelfstandig verrichten maar in afstemming met elkaar.

Niet-leden van de NGV (Nederlandse Genealogie Vereniging), die een abonnement hebben op het Heraldisch Tijdschrift, ontvangen met ingang van januari 2019 om de twee maanden een los Heraldisch Tijdschrift.

Om je lekker te maken:

wat staat er in Gens Nostra 2019 nr 1?

*Gens Nostra begint met een bijdrage van Antonia Veldhuis over Joost Jans des Baljuws dochter, het leven van een Alkmaarse vrouw uit de zestiende eeuw.

Haar levensgeschiedenis wordt beschreven.

De familie van Joost Jans kwam uit een bastaard-tak van het geslacht Van Egmond. Behalve haar afkomst komen aan de orde: haar kinderen en belangrijke familierelaties. De auteur toont aan dat zij 'een sterke vrouw' is geweest.

*Auteur Maarten Larmuseau schrijft 'Back from the dead'. Wat gepuzzel met DNA-fragmenten leert over een Afrikaanse voorvader. Aanleiding: Annemieke van der Vegt vroeg om te achterhalen of zij mogelijk afstamt van Christiaan, een zwarte jongen (18^e eeuw) die geboren werd op de Kust van Guinee en als gestolen kind naar Nederland werd verhandeld. Er blijkt dan een vergelijkbaar onderzoek te zijn dat in IJsland is uitgevoerd en lezen we welke rol DNA-onderzoek speelt.

*Een in de Groninger Courant van september 1845 vermelde redding van een jeugdige drenkeling is de aanleiding voor een uitgebreide familiegeschiedenis van deze Petronella Elema. Zij stamt af van de families Wendel en Faet/Vaart. Het artikel staat vol met lokale historische gebeurtenissen.

*Hans Nagtegaal levert de bijdrage 'De kwartieren van mr. Adriaan Cornelisz van der Goes', een kwartierstaat uit de 'Kwartierstaten van Delftse Vroedschappen' van mr. Willem van der Lely, burgemeester van Delft (1698-1772).

*Hermine Dekkers-de Kok en Paul Meijer presenteren een Amsterdamse familiegeschiedenis getiteld 'Van Rossen: boekbinders, uitgevers en drukkers'. De naam van een bekende uitgeverij/drukkerij die van 1873 tot 1997 bestond. Vooral bekend van 'medische boeken'.

*René Ros beschrijft in 'Wie waren de 1.004 militairen in de Beemster?' zijn digitale speurtocht naar hun namen en levensloop. Daarbij is de geschiedenis van de Stelling van Amsterdam een belangrijk gegeven.

*Verder zijn er vaste rubrieken: boekenrecensies, tijdschriften en mededelingen van de tafel van het hoofdbestuur.

Dit alles schetst een beeld van dit vernieuwde tijdschrift. Is een abonnement iets voor je?

Afb in Gens Nostra:
Schilderij:
Hendrick Averkamp
Winterlandschap met
schaatsers,
circa 1608.
Rijksmuseum
Amsterdam,
een uitsnede.

*** 'Bid- en devotieprentjes'

Lezing op 19 februari om 14 uur; zaal open om 13:30 uur

Boerke Mutsaers, Vijverlaan 2, Tilburg.

De lezing wordt verzorgd door Ferrie Moubis.

Stamboomonderzoek is populair. In TV-programma's zoals Verborgen Verleden gaan bekende Nederlanders op zoek naar hun roots. Talloze minder bekende Nederlanders doen dat ook. Bij dat onderzoek kunnen bid- en devotieprentjes een belangrijke rol spelen. Zeker in latere tijden bevatten zij informatie voor het verhaal achter de feiten.

Ferrie Moubis, tot voor kort voorzitter van de NGV-afdeling Zeeland, doet al ruim 35 jaar genealogisch en familie-onderzoek. Sinds 1986 is hij verzamelaar van bidprentjes voor dat onderzoek. Moubis schetst de ontwikkeling in het gebruik van de prentjes. In de 17^e eeuw ontstond in Haarlem het gebruik om op de achterzijde van Antwerpse devotieprentjes een gebed voor de overledene te vragen. In de 19^e eeuw werd een 'bidprentje' maken voor overledenen een algemeen gebruik in de Zuidelijke Nederlanden. Na 1900 ontstaat er een grote diversiteit in prenten, veelal door lokale drukkers in Nederland en België gemaakt. Foto's en kunst met een grote K doen hun intrede. Met het Tweede Vaticaans Concilie (1962-1965) verandert er niet alleen veel in de r.k.-kerk maar ook in het bidprentje. Het verzoek om gebed voor de overledene verandert in een herinnering aan de overledene.

Het bidprentje wordt een gedachtenisprentje.

Ook niet-leden van de NGV zijn welkom.

Vooraf een mail naar peter.debruin@ngv.nl.

In dezelfde cyclus:

*** 'Rituelen en tradities' door Jef de Jager

Lezing op 20 februari om 14.00 uur; zaal open om 13.00 uur voor alle vragen over je stamboomonderzoek. Stadsarchief Breda, Parade 10

Rituelen en tradities waren lange tijd stiefkinderen van onze cultuur. Huwelijken en begrafenissen werden steeds schraler van opzet. Met sinterklaas ging het veertig jaar geleden dermate slecht dat speciale actiegroepen het licht zagen. Ook carnaval, dat twintig jaar eerder het zuiden nog met een één klap een lossere moraal had bezorgd, trok zo weinig belangstelling dat voor het voortbestaan werd gevreesd.

Maar ineens begon de feestelijke opbloei, ook rondom particuliere gebeurtenissen. Inmiddels zijn rituelen weer even vertrouwd als in het verre

verleden, zij het niet meer in een kerkelijk verband.

Jef de Jager is schrijver en cultureel antropoloog. <http://www.jefdejager.nl/>.

En ook nog in deze serie:

*** 'Vader onbekend'

Lezing op 14 februari om 14.00 uur; zaal open om 13.30 uur. Stadsarchief 's-Hertogenbosch, Bloemenkamp 50.

De lezing wordt verzorgd door Aad Verouden

Iedereen heeft wel de ervaring opgedaan met aktes waarin de vader onbekend is. Allereerst betreft dat de huwelijksakte. Maar bij controle van de overlijdensakte en de geboorteakte of doopinschrijving tref je dezelfde opmerking aan. De ongehuwde moeder blijkt stevast dienstmeid of naaister te zijn.

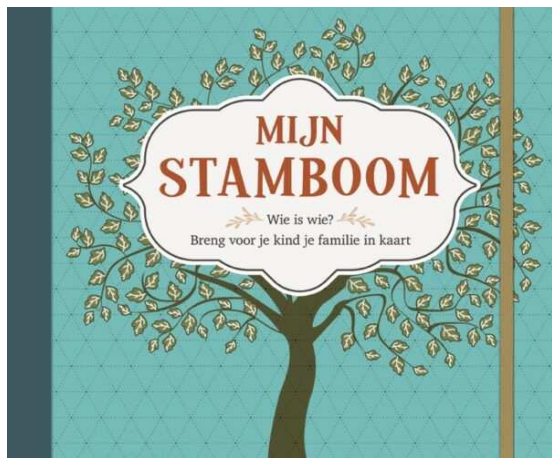
In de ruim 35 jaar, waarin Aad Verouden, tot voor kort voorzitter van Ons Voorgeslacht, genealogisch onderzoek doet, heeft hij een aantal van deze doodlopende kwartieren toch kunnen invullen. Met een aantal voorbeelden zal de spreker de wegen aanduiden die tot oplossingen hebben geleid.

Wel graag vooraf een mail naar peter.debruin@ngv.nl.

Mijn Stamboom-boek

Het boek 'Mijn Stamboom' is een uitgave van de Zuidnederlandse Uitgeverij. Het is een 'neutraal' album zonder tekst, die door de eigenaar ingevuld moet worden.

In dit album kun je voor je kind je familie in kaart brengen, van ouders tot betovergrootouders. Vul voor elke persoon in wanneer hij of zij geboren is, waar die gewoond heeft, wie de broers en zussen zijn en nog veel meer, en plak er foto's bij. Zo krijgt je kind een mooi overzicht van wie wie is en leert het zijn voorouders een beetje beter kennen.

Het album is primair bedoeld voor de startende hobbyist, mensen die een latente behoefte hebben om hun familiegeschiedenis vast te leggen, maar bij wie het woord 'genealogie' nog vreemd in de oren klinkt.

Maar óók doorgewinterde genealogen, die spelenderwijs op overzichtelijke manier hun (klein) kinderen wil interesseren in hun voorouders.

Winkelprijs € 18,95.

De NGV kan dit boek nu aanbieden aan leden voor € 16,95, inclusief verzendkosten.

Je kunt dit 'regelen' via onze genealogiewerkgroep en/of Loet Visschers.

Brabants Boekenweek-boek

Het Brabants boekenweekboek wordt dit jaar verzorgd door *Stichting Brabants*, de club die het dialect behartigt in de provincie.

Het Brabants boekenweekboek 2019 heeft de titel 'Moeder de vrouw' gekregen en zal gepresenteerd worden op zondag 10 maart 2019 in het Lithse MFA (multifunctionele accommodatie; het heeft nog geen naam), de nieuwe gemeenschapsruimte aan het Marktplein 20 in Lith. Het gebouw ligt in hartje Lith tegenover de kiosk. De plechtigheid duurt van 14.00 uur tot 16.30 uur.

Aan deze editie van het Brabants Boekenweekboek werken maar liefst 48 auteurs mee; ook vanuit werkgroep Tongval van Weerderheem!

Cor Swanenberg en Jan Luysterburg nodigen je uit voor de presentatie van dit veertiende Brabants Boekenweekboek. Het boek met ISBN-nr. 978-94-6226-324-6 kost in de boekhandel € 14,95.

ALV

Voor diegenen die wat langzaam zijn: het is al 2019. Weer een kalenderjaar dat ingepakt en op zolder gedropt kan worden.

Wacht even. Eerst vaststellen wat 2018 voor de heemkundekring betekende. Dat doen we op de Algemene Ledenvergadering.

Het bestuur maakt je attent op de derde dinsdag van maart. Noteer 19 maart:

ALV om 20.00 uur in de foyer van Carolus.

WO II

Als eerder gemeld lopen er allerlei initiatieven waaraan we onze medewerking verlenen en die de viering van 75 jaar bevrijding invullen. Binnen afzienbare tijd zal daar meer over naar buiten komen.

75 jarige bevrijdingsherdenking

In september is het 75 jaar geleden dat Valkenswaard werd bevrijd. Allerwege in het dorp wordt gewerkt aan interessante evenementen rond 17 september en aan het nog nadrukkelijker vastleggen van een aantal historische feiten dienaangaande.

Bij de opstart hiervan is een en ander al verteld. Er komt steeds iets nieuws bij. Ook voor Weerderheem.

Er is een gelegenheidswerkgroep begonnen om een 'special' te maken en uit te geven met niet eerder gepubliceerde verhalen en foto's. Deze glossy houdt het midden tussen een tijdschrift en een boek; zeg maar een driedubbele 'Het Leven In Valkenswaard'.

De werkgroep is doende een aantal titels uit te werken.

Mocht het zijn dat je materiaal (verhaal of beeldmateriaal) hebt over de oorlog en de bevrijding, dat niet eerder is gepubliceerd . . . laat weten via het secretariaat of bestuursleden.

Torenzicht en grensbeleving

Vanuit de organisatie Land van de Brabantse Kempen is het project 'Torenzicht een grensbeleving' opgestart. Het betreft een samenwerkingsverband tussen de Kempengemeenten en 5 Belgische buurgemeenten. (Bergeijk, Bladel, Eersel, Reusel/de Mierden, en de Belgen van Balen, Dessel, Lommel, Mol en Retie).

Gasten kunnen onze Kempen aan beide zijden van de landsgrens optimaal beleven op het terrein van fietsen, wandelen, eten, drinken, cultuur en overnachten. We laten zien wat we grensoverschrijdend te bieden hebben!

Uniek daarbij is dat je bij het passeren van een landsgrens nog steeds in de Kempen bent en dezelfde taal spreekt. Dat maakt een bezoek extra interessant.

We hebben een fietsroute waarin de uitkijktorens aan beide zijden van de grens met elkaar verbonden worden. 'Torenzicht een grensbeleving' is genomineerd voor de Brabantse Kempentrofee. Kijk eens naar www.brabantsekempen.eu. Het bezoeken van ons mooie Kempenland is meer dan de moeite waard. Dat laat de voorzitter van de Brabantse Kempen, Henk van de Klundert, ons weten.

Help Erfgoed Brabant

Sinds enige tijd is de nieuwe Erfgoed Brabant Academie website

(www.erfgoedbrabantacademie.nl) online.

Op deze website staat het aanbod aan scholing en erfgoedkennis in Brabant bij elkaar. Omdat we de bezoekers van onze website zo goed mogelijk willen blijven bedienen is de website steeds in ontwikkeling.

Testers

Uw ervaring als (mogelijke) gebruiker van de site is daarbij het uitgangspunt. Daarom zoeken we testers. Mensen die een dagdeel willen komen helpen in 's-Hertogenbosch. We lopen dan door de site heen en vragen om uw opmerkingen.

Welke mensen hebben we het liefst?

- Museummedewerkers (incl. vrijwilligers), heemkundigen en archeologen die wel eens online op zoek gaan naar informatie om nog beter te leren werken met erfgoed.

- Heemensen met een kritische blik - zij die beschikbaar zijn in februari of maart voor een dagdeel (incl. reistijd) overdag.

Precieze datum en afspraak doen we in overleg.

Er staat een vergoeding van € 50,- incl. reiskosten tegenover. Interesse of vragen?

Lara Boon:

laraboon@erfgoedbrabant.nl, 06-24 34 88 18.
Groeten, Erfgoed Brabant Academie.

Februari 2019

Dag	Datum	Hein Tops-zaal/Foyer	Vergaderzaal
1 ^e dinsdag	05-02-2019	Henk Wessels/Annie Jeurissen	Bestuursvergadering
2 ^e dinsdag	12-02-2019	Sjef Tooten/Huub Rutten	Genealogie
3 ^e dinsdag	19-02-2019	Loet Visschers/Lezing foyer	Gesloten
4 ^e dinsdag	26-02-2019	Erwin van Oorschot/Piet Nass	Archeologie